

POLIITILISEST JA RUUMIKULTUURIST VABAKONNASTMES

Seekord kaaperdasid U Linnaidee algatuse vedajad, et rääkida ruumist, demokraatiast ja vastutusest kodaniku vaatenurgast. Viskame pilgu kihavale vabakonnale, aga ütleme ette ära, et me ei näe kasvanud aktiivsust kui asja iseeneses: see ei ole õnneterror või konsensusrevolutsioon. Tänavafestivali pirukalaud on meie jaoks esimene samm laiemas vastutuse võtmisel, esimene pehme antitees uue vabariigi eraomandi ja hekikultusele.

Eesti inimarengu aruanne tõdeb, et viimase kahe aastaga on meie ühiskonnas toimunud hüppeline kodanikuaktiivsuse tõus ning suurenenud nõudlikkus poliitikute tegevuse aususe ja usaldusväarsuse suhtes.¹ Arusaadav. Üha jätkuv väärtuste ja demokraatia kriis, mis väljendub aina pinnale ujuvates rahastuskandaalides, võimu võõrandumises ja poliitikute absolutismisündroomis, mis omakorda kinnistub igapäevaselt võimude enesekriitika puudumises ja üleskerkinu vaiba alla tagasi pühkimises – selle peale peabki põhiseaduse järgi Eesti kõrgeim võimukandja ehk rahvas üles ärkama, et küsida: kuulge, kutid, mis toimub?

Nagu seal samas Eesti inimarengu aruandes tõdetakse, on eesti demokraatia nõrgimad küljed ennekõike valitsemise teostamine, osalemine ja poliitiline kultuur.² Taasavaldame 1997. aastal Sibiris ilmunud Marju Lauristini, Peeter Vihalemma ja Ivar Tallo artikli „Poliitilise kultuuri areng Eestis”, mis seletab lahti poliitilise kultuuri mõiste ning aitab meil eesti riiki selle faasides positsioneerida (lisaks võib seda võtta poliitilise kultuuri ABC-na ja seetõttu soovitada seda kas või meeldetuletusena kõigil lugeda). Omaette irooniline on see, et juba 16 aastat tagasi ootasid sarnast kultuurimuutust ehk loomulikku arengut küpse demokraatliku riigikorralduse ka eesti juhtivad sotsioloogid, kes peavad aga täna nentima oma liiga suurt optimismi sotsialismikummituse kärmel seljatamisel.

Kuidas jõuda küpse arutleva demokraatiani ja mida vabakond on ette võtnud, et protsesse veidi tagant lükata, sellest räägib Linnaidee rubriik, mis võtab kokku pea aasta toimunud koostöökultuuri arendamise harjutused Tallinna piirkonnaseltside ja poliitjõudude vahel. Linnaidee vedaja Teele Pehk kõneleb oma kogemusest algatuse juhina, Madle Lippus avab Tallinna linnavalitsusega sõlmitava koostöö hea tava sisu ning selgitab selle vajalikkust linna ja vabaühenduste vahelise suhtluse reguleerimisel ning Toomas Vitsut, Alari Rammo ja Yoko Alender positsioneerivad Linnaideed ja allkirjastamist ootavat head tava tänase linnavalitsemise kontekstis.

Eestlase tüüpilisi ruumihoiakuid avavas kahekõnes räägivad Kadri Koppel ja Kristi Grišakov ruumivastutusest ja vajadusest seniste ruumiväärtuste ülevaataamise järele. Heaks näiteks lammutatud hoiakutest on Gert Zavatski põgus ideekavand KÜMTÜNDUS, mis tõmbab irooniliselt ühe joone peale kaks MTÜ liiki: korteriühistu ning valitsuspartei, ning kutsub kaasa KÜ mainepesule ja tegeliku potentsiaali kasutamisele.

U

KÜLALISTOIMETUS:

Andra Aaloe, Teele Pehk

TOIMETUS:

Keiti Kljavin, Kaija-Luisa Kurik

TÖLKED JA

KEELETÖIMETUS:

Kaisa Kaer, Annika Haas, Paul Emmet, Kaija-Luisa Kurik, Keiti Kljavin, Andra Aaloe

VEEB: *Andreas Wagner, Maria Derloš*

KUJUNDUS: *Andra Aaloe, Lewis McGuffie*

KAASTÖÖD:

Marju Lauristin, Peeter Vihalemm, Ivar Tallo, Teele Pehk, Madle Lippus, Kristi Grišakov, Kadri Koppel, Gert Zavatski, Annika Haas, Maria Derloš, Jaanika Ait, Anu Kägu, Francisco Martínez, Mark Minkjan, Gunnar Grimsson

TÄNUD:

Yoko Alender, Alari Rammo, Toomas Vitsut, Ingrid Nielsen, Lewis McGuffie, Kaisa Kaer, Ingeel Vaikla, Leili Määr, Elve Tuvikene, Vladislav Kopõlkov, Vita Pictura, Lea Kiik, ELAST, Oleg, Nikolai Avilov, Gorõ Lana, Alexandre Alexeiev

KAAS: *Andra Aaloe*

linnalabor

U-d ANNAB VÄLJA MTÜ

LINNLABOR: linnalabor.ee

U15
ilmumist
toetavad:

Avatud Eesti Fond
Open Estonia Foundation

EESTI KULTUURKAPITAL

U väljaandmist toetab
Eesti Kultuurkap Linnaidee ERI

TOIMETAJAVEERG

U15st ei saa välja jääda Tallinna vabakonna häälekaim liikumine, asumiselsid, kelle senist tegevust kaardistasid Jaanika Ait ja Anu Kägu. Augu kaardil, kus just kui midagi ei toimuks, täitsid Annika Haas ja Maria Derlõš oma südame avanud lasnamäelaste lugude ja piltidega.

Seekordse U lõpetab armas kohustus pidada kroonikat urbanistide valdkonna sündmustest. Kõrvalseisja pilgu viskab Tallinna Arhitektuuribiennaalile TLÜ doktorant Francisco Martínez ning Rapla KEKi hoone taustal räägib ehitatud keskkonna holistilisest käsitlusest sel sügisel Arhitektuuribiennaali raames töötuba korraldanud Failed Architecture üks vedajatest, Mark Minkjan. U15le annab värvi Islandi e-demokraatia *peaaegu-et-isa* Gunnar Grímssoni plakat-essée.

Linnaidee-U toimetustiit soovib head lugemist ja head koostööd.

1. *Sissejuhatus*. Marju Lauristin. *Eesti Inimarengu Aruanne*, 2012/13. *Eesti Koostöö Kogu*, Tallinn, 2013, lk. 55.

2. *Kodanikuühiskond ja sotsiaalne kapital*. Juhan Kivirähk, Marju Lauristin. *Eesti Inimarengu Aruanne*, 2012/13. *Eesti Koostöö Kogu*, Tallinn, 2013, lk. 66.